

INBRENG VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Binnen de vaste commissie voor Economische Zaken hebben de onderstaande fracties de behoefte vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Minister voor Wonen en Rijksdienst over het kabinetsbeleid ten aanzien van ZBO's betreffende het gedeelte over Economische Zaken (Kamerstuk 25 268, nr. 83).

De voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken
Hamer

Adjunct-griffier van de vaste commissie voor Economische Zaken
Thomassen

Inhoudsopgave

I.	Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	2
	Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie	2
	Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie	5
	Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie	5
	Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie	7
	Vragen en opmerkingen van de leden van de ChristenUnie-fractie	8
II.	Antwoord / Reactie van de Minister	8
III.	Volledige agenda	8

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de brieven ten aanzien van het kabinetsbeleid voor zelfstandige bestuursorganen (ZBO's) betreffende het gedeelte over Economische Zaken. Zij hebben ten aanzien van de volgende onderwerpen vragen, zorgen en opmerkingen. Deze leden lezen dat bij de eerste evaluatie in 2015 van de Autoriteit Consument en Markt (ACM) aandacht wordt besteed aan de positionering van de Kansspelautoriteit. Daarnaast staat geschreven dat door de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) aandacht zal worden besteed aan de positionering van de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa). Bij de Kansspelautoriteit staat dat er bewust gekozen is om de Kansspelautoriteit niet te laten samen gaan met de ACM en over vijf jaar deze situatie weer te bezien. Vervolgens staat bij de NZa niets over de twee andere ZBO's. Kan het kabinet helderheid scheppen en duidelijk maken hoe de drie ZBO's zich nu tot elkaar verhouden en welke mogelijke scenario's overwogen worden? Zijn deze scenario's relevant na de eerste evaluatie van de ACM in 2015 of bij de evaluatie van de positie van de Kansspelautoriteit?

De leden van de VVD-fractie constateren dat er nog geen duidelijkheid is over de rol en positie van Bureau Beheer Landbouwgronden (BBL). Gedurende het proces van opsplitsing Dienst Landelijk Gebied die per 1 januari 2015 zal ophouden te bestaan zal de positie van BBL worden bezien. Het Rijk en de provincies zullen besluiten welke taken BBL blijft uitvoeren en welke de meest geëigende vorm is. Kan het kabinet aangeven of deze duidelijkheid er per 1 januari 2015 wel is? Loopt dit proces volgens de oorspronkelijke planning? Zo nee, hoe verklaart het kabinet deze vertraging? Tenslotte vragen deze leden welke opties nog besproken worden en hoe en wanneer de Kamer hier over geïnformeerd wordt? De leden van de VVD-fractie zien graag dat de discussie over de toekomst van de ZBO's in samenhang wordt besproken. Bij de toekomst van de college voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (CTGB) staat geschreven dat de situatie niet verandert, maar de voor- en nadelen van het onderbrengen in een agentschap in een later stadium nog aan de orde kan komen. Waarom zijn deze voor- en nadelen nog niet geformuleerd? En wat zouden de voor- en nadelen voor de CTBG kunnen zijn van het onderbrengen van het personeel in een agentschap? In de brief staat dat het kabinet heeft besloten om in het kader van de Metrologiewet art. 11 en 12 erkende keurders en aangewezen instanties de positie van deze privaatrechtelijke deeltijd-ZBO's niet te wijzigen. Wel zien deze leden dat de bijdrage aan het Nationaal Meetinstituut VSL, dat zorgt voor het onderhouden en verwezenlijken van nationale meetstandaarden zoals vastgelegd in de Metrologiewet, de laatste jaren stevig

wordt teruggeschroefd. Hoe verhouden deze twee zaken zich tot elkaar? Veel bedrijven zijn grotendeels afhankelijk van het beheer van de meetstandaarden en ontwikkelingen van nieuwe standaarden van het Nationaal Meetinstituut VSL. Wat betekenen deze stelselmatige kortingen op het budget voor hun internationale concurrentiepositie? Wat zijn de negatieve gevolgen voor de exportpositie van Nederland? Verder lezen deze leden dat overwogen wordt om de Grondkamers samen te laten gaan met de huurcommissie. Het kabinet wacht hier eerst de uitkomsten van de evaluatie van de Pachtwet af. Welke criteria hanteert het kabinet bij de analyse van de evaluatie van de Pachtwet om tot een samengaan te willen besluiten? Kunnen het kabinet de taken van de Grondkamers en de huurcommissie uiteen zetten? In de adviezen van de commissie De Leeuw over de herpositionering ZBO's wordt gesteld dat er overlappende taken zijn. Kan het kabinet deze nader specificeren? Wat zouden de voor- en nadelen kunnen zijn van een samenvoeging? De leden van de VVD-fractie lezen dat de ZBO-status van Staatsbosbeheer ongewijzigd blijft en hebben hier enkele vragen en opmerkingen bij. Waarom wijkt het kabinet af van het advies dat staat geformuleerd in het onderzoek naar de herpositionering van de ZBO's van de commissie De Leeuw? Hierin wordt namelijk gesteld dat gezien de verdere ontwikkelingen en het ontberen van openbaar gezag een omvorming tot overheids-NV met beleidsdeelneming het meest in de rede ligt. Delen de Minister en staatssecretaris dit advies niet? Zo ja, waarom besluit u dan toch anders? Zo nee, waarom niet? In algemene zin zijn de leden van de VVD-fractie van mening dat taken en activiteiten van ZBO's die beter of net zo goed door marktpartijen uitgevoerd kunnen worden, op afstand van de overheid geplaatst kunnen worden. Zeker daar waar de desbetreffende ZBO voor een groot deel gefinancierd wordt door de overheid. Deze leden vragen dus op welke manier de balans tussen publieke belangen en het verzelfstandigingsbeleid gewaarborgd zijn bij de Staatsbosbeheer. Welke nadelen zouden de verzelfstandiging van de Staatsbosbeheer hebben voor de taken die zij uitvoert? Deelt het kabinet de mening dat er nu geen gelijkspelveld is? Bijvoorbeeld op de markt van hout en biomassa, doordat de Staatsbosbeheer hier concurreert met private partijen, maar gefinancierd wordt door de overheid? Zo ja, is het kabinet van plan deze marktverstoring aan te kaarten? Zo nee, waarom niet? In de brief van de Minister voor Wonen en Rijksdiensten staat dat efficiëntie en effectiviteit van belang zijn. Draagt de huidige omvang van het grondbezit van de Staatsbosbeheer daar aan bij? Kan worden aangegeven wat de hoogte is van het geïnde erfpacht dat Staatsbosbeheer door middel van haar grondbezit heeft ontvangen in de afgelopen vijf jaar? Gezien het feit dat het kabinet tot het inzicht zijn gekomen dat de ZBO-status van Staatsbosbeheer ongemoeid blijft, vragen deze leden: in welk opzicht zouden private partijen minder goed bijdragen aan de efficiëntie en effectiviteit bij het beheer van Nederlands natuurgebied en de (publieke) doelstellingen van de Staatsbosbeheer? Ten aanzien van de Nederlandse Algemene Keuringsdienst voor Zaaizaad en Pootgoed en Landbouwgewassen hebben de leden van de VVD-fractie nog een aantal vragen en opmerkingen. Zij zijn nog niet overtuigd van het voorstel van het kabinet om de keuringsdiensten, die actief zijn in de land- en tuinbouw, te bundelen in twee nieuwe publiekrechtelijke ZBO's. In hoeverre hebben efficiëntie en doelmatigheid een rol gespeeld bij de afweging om de bestaande keuringsdiensten samen te voegen tot een ZBO-plant en een ZBO-dier? Kan het kabinet deze overwegingen delen? Zo nee, waarom niet? In hoeverre is er een inhoudelijk gesprek met de verschillende ZBO's geweest over de voorgestelde kabinetskeuze? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat was de uitkomst van deze besprekingen? In het advies van de Leeuw over de herpositionering van de ZBO's wordt opgemerkt dat de omvorming naar een publiekrechtelijk regime waarin alle keuringsdiensten met betrekking tot de Landbouwkwaliteitswet en Zaaizaad- en plantgoedwet een kostenbesparing oplevert. Bijvoorbeeld

door de vermindering van de overhead en de professionalisering van de governance. Is dit niet de eigen verantwoordelijkheid van de NAK voor Zaaizaad en Pootgoed Landbouwgewassen? De overheid financiert momenteel geen van de keuringsdiensten direct, zij verkrijgen hun inkomsten voornamelijk via tarieven opgebracht door de telers. Klopt het dat de voorgestelde lagere kosten van de bedrijfsvoering dus geen invloed hebben op de uitgaven van de overheid? En deelt het kabinet de mening dat het de verantwoordelijkheid van zowel telers als klanten van telers, die nu nog invloed hebben op bijvoorbeeld het bestuur, om eventueel aan te sturen op lagere tarieven of een andere vorm van bedrijfsvoering desgewenst? Kan het kabinet de argumentatie om tot deze keuze te komen nader toelichten? Deze leden lezen in het advies van De Leeuw over de herpositionering van de ZBO's dat het merk NAK voor Zaaizaad en Pootgoed Landbouwgewassen als keurmerk internationaal hoog staat aangeschreven. In het advies wordt gewezen op de negatieve gevolgen van het verdwijnen van het merk NAK. Erkent het kabinet de negatieve gevolgen van het verdwijnen van het merk NAK? Hoe gaan het kabinet de negatieve (financiële) gevolgen (van bijvoorbeeld dalende export naar verschillende landen) opvangen? Is het kabinet bereid om de mogelijke financiële schade dat de ondernemers treft te compenseren? En zo ja, met welke middelen wordt dit gefinancierd? De leden van de VVD-fractie lezen dat een aantal kwaliteitskeuringsdiensten zowel worden samengevoegd als dat zij hun positie als privaatrechtelijke stichting verliezen en een publiekrechtelijke ZBO worden met een eigen rechtspersoonlijkheid. In het advies van De Leeuw staat dat het niet hebben van private taken in het hoofdtakenpakket een reden is om de situatie te wijzigen naar een publiekrechtelijke ZBO. Een andere reden om de ZBO-dier en de ZBO-plant op te zetten is de mogelijke efficiëntie slag die behaald kan worden door de samenvoeging. Deze leden zijn hier nog niet van overtuigd. Wat is de noodzaak om de situatie te wijzigen? Deelt het kabinet de mening dat bijvoorbeeld de afzonderlijke keuringsdiensten al enorm efficiënt werken? Erkent het kabinet dat de eerdere fusie van de VWA, de Plantenziektekundige dienst en de Algemene Inspectiedienst tot de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) niet zonder problemen is verlopen en zeker niet tot meer efficiëntie heeft geleid, zoals beoogd was? Waarom zou de fusie tot twee grote ZBO's voor plant en dier anders zijn? Zeker gezien de grote verschillen tussen de huidige keuringsorganisaties, bijvoorbeeld ten aanzien van de kenmerken van de klantenbestanden? In het onderzoek naar de herpositionering van de ZBO's door De Leeuw staat dat de keuringsdiensten in een publiekrechtelijke ZBO zonder eigen rechtspersoonlijkheid moeten komen, de zogenaamde box 6. Het uiteindelijke advies wijst echter op de risicoaansprakelijkheid en de hoge kosten van twee ZBO's zonder eigen rechtspersoonlijkheid. Vervolgens komt het onderzoek, zonder dit letterlijk te noemen, in feite bij box 5 aan: een publieke organisatie met een eigen rechtspersoonlijkheid. Kan uit het feit dat box 6 genoemd wordt en niet box 5 worden opgemaakt dat op termijn de twee nieuwe ZBO's hun eigen rechtspersoonlijkheid verliezen? Overweegt het kabinet om op termijn de eigen rechtspersoon van de toekomstige ZBO-plant en ZBO-dier op te heffen? Kan deze keuze gemotiveerd worden? En betekent het opheffen van de eigen rechtspersoonlijkheid dan feitelijk op termijn een overname van de het bezit en financiële huishouden van de oorspronkelijke privaatrechtelijke stichting? Wat zijn volgens het kabinet de gevolgen van het plaatsen van het bezit en verantwoordelijkheid van de financiële huishouding op de balans van de Nederlandse overheid? Kan het kabinet een uitgebreide toelichting geven over de gevolgen van de tarieven en de dienstverlening bij de komst van de nieuwe ZBO-plant en ZBO-dier? Kan ook een toelichting worden gegeven op het door het kabinet gewenste toekomstig perspectief in relatie tot de plan van aanpak van de NVWA? Zijn de keuringsdiensten, die onderwerp van gesprek zijn, betrokken bij het

proces? Zo nee, waarom niet? Zo ja, delen zij dan de mening van het kabinet? Zo nee, waarom niet? Zijn de telers, die diensten afnemen van de keuringsdiensten, betrokken bij het proces? Zo nee, waarom niet? Zo ja, delen zij dan de mening van het kabinet? Zo nee, waarom niet? In het advies van De Leeuw staat bij de beslisboom dat deeltijd-ZBO's, waarvan de status als de taak onomstreden is, een privaatrechtelijke (deeltijd) ZBO horen te zijn. Het kabinetsbeleid richt zich echter niet op deeltijd-ZBO's. Waarom is de vraag of er sprake is van een onomstreden privaatrechtelijke status en taak niet relevant voor alle ZBO's? Begrijpen de leden van de VVD-fractie het goed dat door deze vraagstelling, geen enkele ZBO een privaatrechtelijke status kan hebben of behouden tenzij het een deeltijd-ZBO betreft? Op welke punten is de keuze van het kabinet anders dan de adviezen in het onderzoek van De Leeuw ten aanzien van de ZBO's die onder het Ministerie van Economische Zaken vallen? Waarom heeft er in deze gevallen een andere afweging plaatsgevonden? En kunt u deze andere afwegingen motiveren? Tenslotte hebben deze leden een vraag over de beslissing om de positie van bijvoorbeeld Verispect BV niet te wijzigen. Het argument hiervoor is dat de deeltijd-ZBO's geen onderdeel uitmaken van de herpositionering van de ZBO's. Deze leden vragen waarin bij deze toezichthoudende organisatie het belang om meer controle door de overheid minder aanwezig is dan de keuringsdiensten voor plant en dier. Kan het kabinet deze afweging nader toelichten?

Vragen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie betwijfelen of de decentralisatie van BBL enig nut heeft. Welke winstpunten verwacht het kabinet organisatorisch, dan wel beleidsmatig van de decentralisatie? Is het kabinet van mening dat de huidige organisatie naar behoren functioneert? Zo ja, waarom wel? Zo nee, waarom niet? Deze leden vermoeden dat de decentralisatie een enorme efficiency verlies zal betekenen; straks moeten immers 12 BBL's dezelfde expertise ontwikkelen en hebben ze elk hun eigen overhead. Is het kabinet bereid een onafhankelijke ex-ante impact assessment te houden waarbij wordt bekeken in hoeverre de versnippering efficiency verlies of winst betekent en of de totale overheadkosten zullen toenemen? Wat is er al aan impact studies gedaan? Door wie en in wiens opdracht zijn deze onderzoeken uitgevoerd? Waarop is de conclusie gebaseerd dat decentralisatie beter zou zijn en op welke punten zou dit beter zijn? Of is het simpelweg de uitkomst van een politieke deal geweest?

Vragen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben vragen over de kabinetsvoornemens voor de zelfstandige bestuursorganen (ZBO's) die vallen onder het Ministerie van Economische Zaken. Zij staan voor een kleine overheid en voor een maatschappij waarin de samenleving zelf verantwoordelijkheid heeft en kan nemen. Geen overheid die alles naar zich toe trekt, noch dat alles wordt overgelaten aan de markt. De organisatievorm van het ZBO voor agrarische keuringsdiensten geeft de mogelijkheid aan economische sectoren om zichzelf te reguleren en hun producten te keuren, waarbij het finale toezicht ligt bij de overheid. In Nederland heeft de grote meerwaarde van dit systeem zich bewezen. De plantaardige keuringsinstellingen komen voort uit private initiatieven rond het jaar 1920. De Nederlandse zaai en pootgoed-, bollen- en tuinbouwsector zijn internationaal bekend om hun kwaliteit, wat in grote mate te danken is aan de hoge eisen en uniforme keuring van de zelfstandige bestuursorganen van deze sectoren. Excellentie gaat hand in hand met een groot zelf organiserend vermogen en eigen verantwoordelijkheid. Deze leden vinden wijzigingen in het systeem van plantaardige keuringsdiensten onbegrijpelijk en gevaarlijk voor onze exportpositie. De leden van de CDA-fractie

maken zich grote zorgen over de mogelijke gevolgen van dit kabinetsbeleid met betrekking tot dienstverlening aan de agrarische sector, het draagvlak in het veld voor deze ingreep en of onze internationale concurrentiepositie gedurende lange tijd aangetast wordt. Kan het kabinet inhoudelijk ingaan op deze zorgen? De grote vraag van deze leden blijft waarom dit kabinet het goed werkende systeem van agrarische keuringsdiensten wil wijzigen. Waarom heeft het kabinet het voornemen om één ZBO plantaardig en één ZBO dierlijk te gaan oprichten? Deze leden vinden het terugbrengen van het aantal ZBO's een inhoudsloze reden om goed werkende keuringsdiensten geforceerd te laten gaan fuseren en om deze onder het publiek domein te brengen. Het is voor deze leden niet duidelijk welke huidige keuringstaken van de agrarische keuringsdiensten worden ondergebracht bij de twee op te richten ZBO's ten opzichte van de huidige keuringstaken. Wat worden de taken van de NVWA en wat blijven taken van deze twee nog op te richten ZBO's? Worden deze twee ZBO keuringsdiensten verplicht om deel te nemen aan shared service organisaties van de Rijksoverheid? Zijn de eventuele synergie voordelen onderzocht? Wat zijn de transitie kosten? En wie gaat deze kosten betalen? De leden van de CDA-fractie vragen waarom soms wel en soms niet de adviezen van het rapport de Leeuw worden opgevolgd. Welke analyse zit daar achter? Is er onderzoek gedaan naar het huidige functioneren van de keuringsinstellingen? Want het kabinet houdt zich lang niet altijd aan de adviezen van het rapport, bijvoorbeeld ten aanzien van het advies met betrekking tot de ZBO Staatsbosbeheer. Tot dusver heeft de Kamer geen economische, financiële onderbouwing voor het oprichten van twee ZBO's voor de agrarische sector mogen ontvangen. Deze leden vragen of het kabinet deze onderzoeken, indien deze er zijn, aan de Kamer kan doen toekomen? Indien er geen onderzoeken zijn vragen zij of het kabinet nog van plan is om onderzoek te doen naar de financiële gevolgen van de voorgenomen keuringssystematiek. Is er een brede analyse van het kabinet op basis waarvan het besluit tot de voorliggende kabinetsvoornemens zijn genomen? Is er een analyse ten aanzien van de nieuwe, nog niet bekend gemaakte systematiek op de kwaliteit en het service niveau? Is er bekend wat het effect is van de hervorming van het keuringsstelsel voor de hele logistieke keten en in het bijzonder voor de haven van Rotterdam en de luchthaven van Schiphol? Het kabinetsvoornemen is om in augustus te komen met een blauwdruk voor de twee op te richten ZBO's in samenhang met het plan van aanpak NVWA. De leden van de CDA-fractie vragen het kabinet hoe de herpositionering van de agrarische keuringsdiensten samenhangt met het plan van aanpak NVWA, in het bijzonder ten aanzien van de plantaardige keuringsdiensten. Welke relatie is er tussen de vleesfraude en de private plantaardige keuringsinstanties? Welke aanleiding geeft het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid over vlees om de taken van keuringsinstanties zoals Bloembollenkeuringsdienst (BKD), Kwaliteitscontrolebureau voor groenten en fruit (KCB), de Nederlandse Algemene Keuringsdienst (NAK) en Naktuinbouw onder te brengen bij de NVWA? Welke risico's voor de volksgezondheid of exportpositie ziet het kabinet met de huidige opzet van private keuring? Hoe past de keuringsdienst voor de biologische landbouw, SKAL, in deze operatie? Is het kabinet voornemens om SKAL te splitsen om zodoende deze goed functionerende keuringsdienst onder te brengen bij twee verschillende ZBO's? Deze leden hebben ook zorgen over de gevolgen voor de werkgelegenheid in de verschillende regio's van het land. Is er onderzoek gedaan naar de gevolgen van het samenvoegen van twee ZBO's voor de werkgelegenheid voor verschillende provincies, zoals onder andere Flevoland? In Europees verband wordt er gewerkt aan het zogenaamde «Better Regulation» programma. Het lijkt erop dat een zeer groot aantal wetsteksten vervangen zal worden door minder verordeningen. Hoe verhoudt dit Europese voornemen zich tot voornemen van het kabinet? In het debat in de Eerste Kamer over publiekrechtelijke

bedrijfsorganisaties (PBO's) gaf de staatssecretaris van Economische Zaken recentelijk aan dat een van de redenen van het terugbrengen van keuringstaken de export is. Op basis waarvan heeft de staatssecretaris deze opmerking gemaakt? Is een onderbouwing van deze uitspraak aanwezig bij het kabinet? Welke landen trekken de huidige opzet van private keuring in twijfel? En wat is de reactie van het kabinet richting deze landen geweest? De plantaardige sector heeft afgelopen jaar voor zo'n 20 miljard euro geëxporteerd. Kan het kabinet aangeven hoeveel export er is misgelopen vanwege private keuringen? Wat bedoelt het kabinet in de kabinetsreactie van 10 juni jl. op het rapport «Risico's in de vleesketen» van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (2014Z10606) met het brengen van de keuringsdiensten onder publiek toezicht? Nu vallen de keuringsdiensten toch ook onder de ministeriële verantwoordelijkheid en worden de keuringen uitgevoerd door medewerkers die aangesteld zijn als onbezoldigd NVWA-ambtenaren? Deze leden vragen of de landbouw keuringsdiensten als private stichtingen mogen blijven bestaan? Wat is het kabinet precies van plan? Is voor het kabinet inzichtelijk wat het onderbrengen van de private controle bij de NVWA betekent voor de kosten voor bedrijfsleven, de kwaliteit van de keuringen en het keuren van bovenwettelijke eisen? De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) stelt in haar rapport «Toezien op publieke belangen» (WRR-rapport, 2013, p. 89) dat er bij het inrichten van een keuringsstelsel vaak de nadruk ligt op kosten in plaats van het algemeen belang en dat onpartijdigheid en verantwoording naar de achtergrond verschuiven. De keuringsdiensten leggen nu juist verantwoording af over kwaliteit, kosten en functioneren naar de telers. Hierover is algemene tevredenheid. Blijft de huidige verantwoording van de telers behouden? Zo nee, hoe wordt dan de verantwoording naar de telers toe vormgegeven? Houden de telers ook inspraak? Zo ja, hoe wordt dit dan vormgegeven? Hoe wordt de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de toezichthouder gewaarborgd ten opzichte van inmenging van de politiek? In lijn met het advies van de WRR vragen de leden van de CDA-fractie hoe de wijzigingen in het toezicht arrangement voor de agrarische keuringsdiensten, voor de plantaardige en voor de dierlijke sectoren, zich verhoudt tot het centraal stellen van het publieke belang? Is in de analyse van het rapport De Leeuw ook het dienen van het algemeen belang meegewogen? Deze leden willen absoluut voorkomen dat het huidige systeem wordt geslachtofferd omdat de Rijksoverheid de kosten van de NVWA wil doorberekenen aan ondernemers die nu aangesloten zijn bij een uitstekend werkend systeem. Momenteel hebben deze ondernemers invloed op de kosten die deze private stichtingen maken. Deze leden vragen of dit na de plannen van het kabinet nog het geval is? Wat betekent het kabinetsvoornemen om de keuringsdiensten onder het publiek domein te brengen en om ZBO's samen te voegen voor de tarieven die ondernemers gaan betalen voor keuringen? Blijft het voor de verschillende sectoren mogelijk na deze voorgenomen wijzigingen in het keuringssysteem om extra kwaliteitseisen, die de sector graag zelf wil vormgeven, in te stellen? Laat het voorgenomen nieuwe systeem het toe om proactief in te spelen op vernieuwingen en behoeftes van de wereldwijde markt?

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van D66-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het kabinetsbeleid ten aanzien van ZBO's betreffende het gedeelte over Economische Zaken en willen de regering graag nog enkele vragen voorleggen. Zij vragen wanneer er definitieve zekerheid bestaat voor de ZBO's in tranche I. Is het nadere onderzoek naar de ZBO's in tranche II uitgezet en wat zijn de belangrijkste onderzoeksdoelstellingen? Wat is de noodzaak dat er van maar liefst 56 huidige ZBO's de status blijft gehand-

haafd? In hoeverre worden de opbrengsten, kosten efficiëntie en effectiviteit in het besluit om de status van ZBO's te handhaven meegenomen? Wat is de visie van de Minister op deeltijd ZBO's, worden deze ook meegenomen in de transitie? Hoe wordt de democratische controle gewaarborgd als meerdere Ministers verantwoordelijk zijn voor de ZBO's? Tot slot vragen de leden van de D66-fractie hoeveel ZBO's daadwerkelijk verplicht zijn om deel te nemen aan een gemeenschappelijke voorziening?

Vragen van de leden van de fractie van de ChristenUnie-fractie

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben kennisgenomen van het voornemen van het beleid om een aantal wijzigingen door te voeren in het beleid ten aanzien van ZBO's binnen het domein van het Ministerie van Economische Zaken. Zij hebben hierover enkele opmerkingen en vragen. Deze leden zijn verbaasd over het voornemen van het kabinet om de taken van de vier privaatrechtelijke ZBO's namelijk BKD, KCB, NAK en Naktuinbouw, die verantwoordelijk zijn voor de keuringen in de plantaardige sector, te bundelen in één publiekrechtelijke ZBO-plant. Zij wijzen erop dat de plantaardige keuringsdiensten hun keuringen naar volle tevredenheid van de sector uitvoeren. Ook de audits geven geen aanleiding voor veranderingen. De leden van de ChristenUnie-fractie zijn dan ook van mening dat het kabinet doorschiet met de plannen om de plantaardige keuringsdiensten samen te voegen en weer onder invloed van het Rijk te brengen. Het mag niet zo zijn dat de plantaardige keuringsdiensten de dupe worden van de misstanden in de vleessector, zeker als er ook geen problemen zijn in de plantaardige sector die moeten worden opgelost. Deze leden staan er niet onwelwillend tegenover om de verschillende keuringsdiensten te laten bekijken of er efficiënter gewerkt kan worden, maar zij pleiten er voor om het initiatief hiertoe aan de diensten zelf te laten. De leden van de ChristenUnie-fractie vragen het kabinet aan te geven wat precies beoogd wordt met de vorming van één publiekrechtelijke ZBO-plant. Welke probleemanalyse ligt hieraan ten grondslag, zijn er alternatieven overwogen en is überhaupt in beeld gebracht wat de consequenties van deze wijziging zijn? Zij wijzen erop dat de keuringslabels mede hebben bijgedragen aan de goede exportpositie van de Nederlandse plantaardige sector. Hoe is de impact van deze wijziging op het internationale imago van de Nederlandse land- en tuinbouw meegewogen? Deze zijn ook bezorgd over de gevolgen van de tarieven die ondernemers gaan betalen voor keuringen. Zij vragen het kabinet aan te geven wat deze gevolgen zullen zijn. De leden van de ChristenUnie-fractie lezen dat het streven is om over twee maanden (augustus 2014) een blauwdruk klaar te hebben. Wat is de ratio achter deze snelle aanpak, zo vragen deze leden. Zij vragen in dit verband ook naar de samenloop van deze aanpassingen met de nieuwe Brusselse verordeningen over keuringen, plantgezondheid en kwaliteit die over circa vier jaar in werking zullen treden.

II. Antwoord / Reactie van de Minister

III. Volledige agenda

Het kabinetsbeleid ten aanzien van zbo's betreffende het gedeelte over Economische Zaken

Brief regering d.d. 14 mei 2014, Minister voor Wonen en Rijksdienst, S.A.
Blok Kamerstuk 25 268, nr. 83